

Centres culturals entre dues promeses democràtiques

Publicat per [Interacció](#) [1] el 22/04/2016 - 14:37 | Última modificació: 30/06/2026 - 10:29

Aquest article de Céline Romainville és una de les anàlisis més útils per entendre una tensió que travessa bona part de les polítiques culturals actuals: la dificultat d'articular democratització de la cultura i democràcia cultural. A partir de l'evolució jurídica dels centres culturals de la Comunitat Francesa de Bèlgica, l'autora mostra com aquestes dues orientacions han coexistit, s'han superposat i sovint han acabat competint entre elles.

La història dels centres culturals belgues és també la història d'un debat que és viu. D'una banda, la democratització cultural persegueix ampliar l'accés de la ciutadania a les obres i als equipaments culturals. D'altra banda, la democràcia cultural defensa que la població no sigui només destinatària de la cultura sinó també subjecte actiu en la seva definició, producció i transformació.

Romainville mostra que aquestes dues lògiques no s'han succeït de manera lineal. Al contrari, s'han anat acumulant. Els centres culturals han assumit funcions de difusió artística, animació sociocultural, educació permanent, suport a la creació, desenvolupament territorial, diversitat cultural i participació ciutadana. Aquest procés d'«apilament» d'objectius ha generat una gran riquesa d'accions, però també una creixent dificultat per definir prioritats i construir un projecte cultural coherent.

La crítica principal de l'autora no és que aquests objectius hagin fracassat. El problema és la manca d'articulació entre ells. La democratització cultural ha tendit a desvincular-se de l'educació i de la mediació. La democràcia cultural ha tingut dificultats per connectar amb les polítiques socials, educatives i urbanes. Mentrestant, noves prioritats vinculades a la creació, l'economia cultural o la diversitat han anat afegint noves capes de complexitat.

?La tensió entre accés i participació continua sent una de les preguntes centrals de les polítiques culturals contemporànies.

L'aspecte més suggeridor del text és probablement la seva lectura dels drets culturals. L'autora observa que la incorporació d'aquest llenguatge al nou marc normatiu dels centres culturals podria oferir una oportunitat per superar oposicions estèrils entre accés i participació, entre igualtat i llibertat. Ara bé, adverteix que això només serà possible si els drets culturals es tradueixen en prioritats polítiques concretes i no es converteixen en una retòrica difusa capaç d'acollir qualsevol objectiu.

Més d'una dècada després de la seva publicació, l'article manté tota la seva vigència. No només perquè ajuda a entendre l'evolució dels centres culturals, sinó perquè planteja una pregunta que continua oberta: com combinar el dret d'accedir a la cultura amb el dret de participar en la seva construcció? (n. de l'e., 2026).

Referència

Romainville, C. (2016). *Les dissonances entre démocratisation et démocratie culturelle dans le droit des Centres culturels*. *Droit et Société*, 92, 53–73. <https://doi.org/10.3917/drs.092.0053> [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: accés a la cultura

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: polítiques culturals

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/2016/centres-culturals%20>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://doi.org/10.3917/drs.092.0053>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8041>